

Předmluva	3	5.3 Tzv. doba Blahoslavova (20. léta 16. stol. – 70. léta 16. stol.)	41
Obsah	4	5.3.1 M. Konač z Hodišкова	41
Seznam zkratek a symbolů	7	5.3.2 V. Hájek z Libočan	41
1. Písemnictví starověku	8	5.3.3 O. Prefát z Vlkanova	41
1.1 Mezopotámie	8	5.3.4 J. Blahoslav	41
1.2 Egypt	9	5.4 Tzv. doba Veleslavínova (70. léta 16. stol. – 20. léta 17. stol.)	41
1.3 Indie	10	5.4.1 Latinsky psaná tvorba: T. Hájek z Hájků · J. Campanus Vodňanský	42
1.4 Čína	10	5.4.2 Česky psaná tvorba	43
1.5 Persie	11	5.4.2.1 D. Adam z Veleslavína	43
1.6 Syropalestina	11	5.4.2.2 M. Dačický z Heslova	43
1.7 Antika	12	5.4.2.3 K. Harant z Polžic a Bezdružic	43
1.7.1 Recko	12	5.4.2.4 V. Vratislav z Mitrovic	43
1.7.2 Řím	15	6. Baroko v evropské literatuře	44
2. Středověká evropská literatura	19	6.1 Architektura, malířství	44
2.1 Středověké chápání světa a vzdělanost	19	6.2 Hudba	45
2.2 Románská a gotická kultura	19	6.3 Literatura	45
2.3 Obecné znaky středověké literatury	20	6.3.1 Commedia dell'arte	45
2.3.1 Anglická literatura	21	6.3.2 Itálie: T. Tasso	45
2.3.2 Německá literatura	21	6.3.3 Španělsko: P. Calderón de la Barca	45
2.3.3 Severské literatury	21	6.3.4 Anglie: J. Donne · J. Milton	46
2.3.4 Ruská literatura	22	6.3.5 Německo: A. Gryphius · H. J. Ch. von Grimmelshausen	46
2.3.5 Francouzská literatura	22	7. Baroko v české literatuře	48
2.3.6 Španělská literatura	22	7.1 Specifika českého barokního umění	48
3. Česká literatura středověku	24	7.2 Literatura	49
3.1 Architektura, sochařství, malířství	24	7.2.1 Domácí literatura – naukové texty, duchovní lyrika	49
3.2 Staroslověnské písemnictví	25	7.2.2 Tvorba pololidová	50
3.3 Latinsky psaná literatura	26	7.2.3 Tvorba lidová – slovesný folklor	50
3.4 Počátky český psané literatury	26	7.2.4 Exulantská literatura	50
3.4.1 Epika	27	7.2.4.1 J. A. Komenský	51
3.4.1.1 Česky psané legendy	28	8. Klasicismus, osvícenství a preromantismus v evropské literatuře	54
3.4.2 Lyrika	28	8.1 Klasicismus	54
3.4.3 Žákováská poezie, satira a skladby naukové	28	8.1.1 Architektura, sochařství, malířství, hudba	55
3.4.4 Vznik dramatu	29	8.1.2 Literatura	55
3.5 Literatura doby husitské	29	8.1.2.1 Francie: P. Corneille · J. Racine · Molière · J. de La Fontaine	56
3.5.1 Husoví předchůdci	29	8.1.2.2 Itálie: C. Goldoni	57
3.5.2 Mistr Jan Hus	29	8.2 Osvícenství	57
3.5.3 Vrcholné období husitství	30	8.2.1 Francie: Ch.-L. Montesquieu · Voltaire · P. A. C. de Beaumarchais	57
3.5.4 Doba pohusitská	30	8.2.2 Encyklopedisté	58
4. Renesance a humanismus v evropské literatuře	32	8.2.3 Libertinismus	58
4.1 Architektura, malířství, sochařství	33	8.2.4 Anglie: D. Defoe · H. Fielding · J. Swift · L. Sterne · S. Richardson	58
4.2 Italská literatura	33	8.3 Preromantismus	58
4.2.1 Dante Alighieri	33	8.3.1 Francie: J.-J. Rousseau · A.-F. Prévost · F.-R. de Chateaubriand	59
4.2.2 F. Petrarca	34	8.3.2 Německo: G. E. Lessing · J. G. Herder · J. W. Goethe · F. Schiller	59
4.2.3 G. Boccaccio	34	9. Romantismus ve světové literatuře	62
4.2.4 N. Machiavelli	34	9.1 Architektura, malířství, sochařství	62
4.3 Francouzská literatura	35	9.2 Hudba	63
4.3.1 F. Villon	35	9.3 Literatura	63
4.3.2 F. Rabelais	35	9.3.1 Německo: Novalis · J. a W. Grimmové · H. Heine · C. Brentano · A. von Arnim · H. von Kleist	63
4.3.3 P. de Ronsard	35	9.3.2 Anglie: G. G. Byron · P. B. Shelley · J. Keats · W. Scott	64
4.3.4 M. de Montaigne	36	9.3.3 Rusko: A. S. Puškin · M. J. Lermontov · N. V. Gogol	65
4.4 Španělská literatura	36	9.3.4 Francie: V. Hugo · Stendhal · A. Dumas · A. de Musset	66
4.4.1 L. de Vega	36	9.3.5 USA: E. A. Poe	68
4.4.2 T. de Molina	36	9.3.6 Polsko: A. Mickiewicz · J. Slowacki	68
4.4.3 M. de Cervantes y Saavedra	36	9.3.7 Uhry: S. Petöfi · M. Jókai	68
4.5 Anglická literatura	37	9.3.8 Slovensko: štúrovci	69
4.5.1 G. Chaucer	37	10. Národní obrození	70
4.5.2 Ch. Marlowe	37	10.1 Periodizace	71
4.5.3 T. More	37	10.2 Architektura, malířství, sochařství	71
4.5.4 W. Shakespeare	37	10.3 Hudba	71
5. Renesance a humanismus v Čechách	39	10.4 První etapa národního obrození (70. léta 18. stol. – počátek 19. stol.)	72
5.1 Architektura, malířství, věda	39	10.4.1 J. Dobrovský	72
5.2 Raný humanismus (70. léta 15. stol. – 20. léta 16. stol.)	40	10.4.2 Věda	72
5.2.1 Latinsky píšící čeští humanisté: Jan z Rabštejna · B. Hasištejnský z Lobkovic · J. Skála z Doubravky	40	10.4.3 Novinářství	73
5.2.2 Národní humanismus	40	10.4.4 Divadlo	73
5.2.2.1 V. Kornel ze Všehrd	40	10.4.5 Poezie	74
5.2.2.2 Ř. Hrubý z Jelení	41		
5.2.2.3 Hýnek z Poděbrad	41		

10.5 Druhá etapa národního obrození (počátek 19. stol. – 1830)	74	14.4 Manifest České moderny	116
10.5.1 J. Jungmann	74	14.4.1 J. S. Machar	116
10.5.2 Rukopisy (RKZ)	75	14.4.2 A. Sova	117
10.5.3 F. Palacký	75	14.4.3 F. X. Salda	118
10.5.4 P. J. Šafařík	76	14.4.4 O. Březina	118
10.5.5 J. Kollár	76	14.5 Tzv. generace buřičů	119
10.5.6 V. K. Klicpera • J. N. Štěpánek	76	14.5.1 S. K. Neumann	119
10.5.7 F. L. Čelakovský	77	14.5.2 F. Šrámek	120
10.6 Třetí etapa národního obrození (1830–1848)	78	14.5.3 K. Toman	120
10.6.1 J. K. Tyl	78	14.5.4 V. Dyk	121
10.6.2 K. H. Máchá	79	14.5.5 F. Gellner	121
10.6.3 K. J. Erben	80	14.6 P. Bezruč a jeho Slezské písně	122
10.7 Čtvrtá etapa národního obrození (50. léta 19. stol.)	81	15. Poezie ve světové literatuře v předválečném,	
10.7.1 K. Havlíček Borovský	82	válečném a meziválečném období	123
10.7.2 B. Němcová	83	15.1 Hudba a kinematografie	123
11. Realismus a naturalismus ve světové literatuře	86	15.2 Výtvarné umění	123
11.1 Architektura, malířství	87	15.3 Moderní básnické směry ve světové literatuře	124
11.2 Hudba	87	15.3.1 G. Apollinaire • Ch. Morgenstern	124
11.3 Literatura	87	15.3.2 Futurismus, kubofuturismus: F. T. Marinetti • V. Majakovskij • V. Chlebnikov	125
11.3.1 Anglie: Ch. Dickens • W. M. Thackeray • Ch. a E. Brontëové • R. L. Stevenson	87	15.3.3 Expresionismus: G. Trakl	126
11.3.2 Francie: H. de Balzac • G. Flaubert • E. Zola • G. de Maupassant	88	15.3.4 Dadaismus: T. Tzara	126
11.3.3 Rusko: I. S. Turgenjev • I. A. Gončarov • L. N. Tolstoj • F. M. Dostojevskij	90	15.3.5 Surrealismus: A. Breton • L. Aragon • P. Éluard	127
11.3.4 Polsko: H. Sienkiewicz	91	15.4 Další spovatelé této doby	127
11.3.5 Severské země: H. Ibsen • H. Ch. Andersen	91	15.4.1 Rusko: A. A. Blok • S. A. Jesenin • A. Achmatovová • M. I. Cvetajeva	127
11.3.6 USA: M. Twain	92	15.4.2 USA: E. Pound • T. S. Eliot	128
12. Česká literatura 2. pol. 19. stol.	93	15.4.3 P. Neruda • F. G. Lorca • R. Thákur	128
12.1 Architektura, malířství, sochařství	93	16. Próza a drama ve svět. lit. v předválečném,	
12.2 Hudba	94	válečném a meziválečném období	129
12.3 Májovci (60. léta 19. stol.)	94	16.1 Obraz 1. svět. v. v literatuře: E. M. Remarque • R. Rolland • H. Barbusse • E. Hemingway • M. Šolocho	129
12.3.1 J. Neruda • V. Hálek • K. Světlá • A. Heyduk • V. Solc • R. Mayer • J. Arbes • G. Pfeleger-Moravský	94	16.2 Osobnosti jednotlivých národních literatur	130
12.4 Ruchovci a lumírovci (70.–80. léta 19. stol.)	98	16.2.1 Rusko: M. Gorkij • L. Andrejev • M. Bulgakov • I. Bunin • I. Babel • B. A. Pilňak • B. Pasternak • A. Grin • K. Paustovskij	130
12.4.1 S. Čech • E. Krásnohorská • J. Vrchlický • J. V. Sládek • J. Zeyer	99	16.2.2 Anglie: J. Conrad • D. H. Lawrence • J. Joyce • V. Woolfová • R. Kipling • G. K. Chesterton • J. Galsworthy	131
12.5 Realisticko-naturalistická literatura (80.–90. léta 19. stol.)	102	16.2.3 USA: F. S. Fitzgerald • W. Faulkner • S. Lewis • T. Dreiser • J. Steinbeck • J. London • T. Wilder	132
12.5.1 Historická próza: A. Jirásek • Z. Winter • J. Svátek • V. Beneš Třebitzký	102	16.2.4 Německo: T. Mann • H. Mann • L. Feuchtwanger • H. Hesse	133
12.5.2 Venkovská próza: K. V. Rais • T. Nováková • A. Stašek • J. Holecěk • K. Klostermann • J. S. Baar	103	16.2.5 Rakousko: S. Zweig • H. Broch • R. Musil	133
12.5.3 Národní divadlo	104	16.2.6 Francie: M. Proust • A. de Saint-Exupéry • A. France • A. Gide • L. F. Céline	134
12.5.4 Realistické drama: L. Stroupežnický • G. Preissová • A. a V. Mrštíkovi	105	16.3 Německy píšící pražští autoři: F. Kafka • M. Brod • G. Meyrink • E. E. Kisch • F. Werfel	134
12.5.5 Naturalismus: K. M. Capek • Chod • J. K. Šlejhar; městské téma: I. Herrmann	105	16.4 Světové drama 1. pol. 20. stol.: G. B. Shaw • B. Brecht • A. Jarry • J. Cocteau • G. Hauptmann • H. von Hofmannsthal • F. Wedekind • E. O'Neill	135
13. Světová literatura na přelomu 19. a 20. stol.	107	17. Česká poezie od konce 1. svět. v. do	
13.1 Architektura, malířství	107	konce 2. svět. v.	137
13.2 Nové filozofické koncepte	108	17.1 Architektura, sochařství, malířství, hudba, film	137
13.3 Impresionismus, symbolismus, dekadence	108	17.2 Proletářská poezie: J. Wolker • J. Hora • J. Hořejší	138
13.4 Tzv. prokletí básníci ve francouzské literatuře: Ch. Baudelaire • J. A. Rimbaud • P. Verlaine	109	17.3 Poetismus, surrealismus	140
13.5 Ostatní francouzští básníci: T. Corbière • S. Mallarmé • P. Valéry • Lautréamont	111	17.3.1 Devětsil	140
13.6 Anglie: O. Wilde	112	17.3.2 V. Nezval	140
13.7 Německo: R. M. Rilke	112	17.3.3 J. Seifert	141
13.8 USA: W. Whitman	112	17.3.4 K. Biebl	142
13.9 Belgie: E. Verhaeren • M. Maeterlinck	112	17.4 Katolický proud	143
13.10 Rusko: A. P. Čechov	113	17.4.1 J. Deml	143
14. Česká literatura od přelomu 19. a 20. stol.		17.4.2 J. Zahradníček • B. Reynek	143
do konce 1. svět. v.	114	17.5 Spirituální proud	144
14.1 Architektura, sochařství, malířství, hudba	114	17.5.1 F. Halas	144
14.2 Moderní revue: M. Marten • J. Karásek ze Lvovic • A. Procházka	115	17.5.2 V. Holan	145
14.2.1 K. Hlaváček	115	17.5.3 F. Hrubín	145
14.3 Katolická moderna	116	17.5.4 V. Závada	146
		17.6 Jarní almanach básnický 1940: K. Bednář • J. Orten	146

18. Česká próza, drama a kritika od konce 1. svět. v. do konce 2. svět. v.	148
18.1 Dvacátá léta	148
18.1.1 Reakce na 1. svět. v.; expresionismus: L. Blatný • L. Klíma • J. Váchal • R. Weiner	148
18.1.1.1 Legionářská literatura: R. Medek, F. Langer, J. Kopta, J. Kratochvíl	149
18.1.1.2 J. Hašek • J. John	150
18.1.2 Imaginativní próza: V. Vančura • K. Konrád	151
18.1.3 Katolický proud: J. Durych • J. Cep	151
18.1.4 Ruralismus: J. Knap • F. Křelina	152
18.1.5 Reportážní próza	153
18.2 Třicátá léta	153
18.2.1 Socialistický realismus: M. Majerová • M. Pujmanová • I. Olbracht	153
18.2.2 Psychologická próza: J. Havlíček • E. Hostovský • J. Glazarová • V. Rezáč • M. Součková	155
18.2.3 Demokratický proud: E. Bass • K. Poláček • K. Čapek • J. Čapek • F. Peroutka	156
18.3 Čtyřicátá léta: historická a biografická próza: M. V. Kratochvíl • F. Kožík • K. Schulz	158
18.4 Drama (20.–40. léta)	158
18.4.1 Osвобоzené divadlo: J. Voskovec • J. Werich; D 34; E. F. Burian	159
18.5 Literární kritika (20.–40. léta)	161
19. Světová literatura od konce 2. svět. v. do současnosti ...	163
19.1 Architektura, malířství, hudba	164
19.2 Obraz 2. svět. v. v literatuře: W. Churchill • A. Fadějev • B. Pondevoj • V. Grossman • V. Nekrasov • K. Simonov • J. Bondarev • C. Malaparte • P. Levi • N. Mailer • J. Heller	165
19.3 Osobnosti jednotlivých národních literatur	166
19.3.1 Sovětská literatura: A. Solženycyn • V. Sukšin • V. Nabokov • Č. Ajtmatov	166
19.3.2 Německá literatura: H. Böll • G. Grass • Ch. Wolfowá	167
19.3.3 Rakouská literatura: I. Bachmannová • T. Bernhard • P. Handke • J. M. Simmel • E. Jelineková	167
19.3.4 Italská literatura: A. Moravia • I. Calvino • U. Eco	168
19.3.5 Americká literatura: W. Saroyan • J. D. Salinger • T. Capote • J. Updike • E. L. Doctorow • W. Styron • S. Bellow • B. Malamud • P. Roth • I. B. Singer • W. Allen • T. Pynchon • J. Irving • B. Dylan	169
19.3.6 Francouzská literatura: P. Boule • A. Malraux • R. Queneau • J. Prévert • G. Bataille • J.-M. G. Le Clézio • M. Tournier	170
19.3.7 Anglická literatura: J. Fowles • I. Murdochová • W. Golding • I. McEwan • A. Hailey • G. Greene • S. Rushdie	171
19.3.8 Spisovatelé ostatních literatur: D. Tatarka • R. Sloboda • P. Esterházy • I. Kertész • C. J. Cela • N. Mahfúz • W. Soyinko • M. Waltari • P. Hoeg • W. Szymborská • H. Murakami	171
19.4 Existencialismus: J.-P. Sartre • A. Camus • B. Vian	172
19.5 Beatníci: J. Kerouac • W. S. Burroughs • K. E. Kesey • A. Ginsberg • L. Ferlinghetti • Ch. Bukowski	173
19.6 Rozhňevání mladí muži: K. Amis • J. Braine • J. Wain • J. Osborne	174
19.7 Nový román: A. Robbe-Grillet • M. Butor • N. Sarrautová • C. Simon	175
19.8 Magický realismus: G. García Márquez • A. Carpentier • J. Cortázar • I. Allendová	176
19.9 Absurdní drama: A. Artaud • S. Beckett • E. Ionesco • E. Albee • J. Grotowski • S. Mrožek • I. Orkény	176
19.10 Ostatní dramatici: T. Williams • A. Miller • R. N. Nash • F. Dürrenmatt • J. Anouilh	177
19.11 Sci-fi a fantasy: G. Orwell • A. C. Clarke • R. D. Bradbury • I. Asimov • R. A. Heinlein • M. Crichton • U. K. Le Guinová • S. Lem • D. Brown • J. R. R. Tolkien • T. Pratchett • J. K. Rowlingová • S. King	178
19.12 Detektivní žánr: A. Christie • G. Simenon • R. Chandler	180
20. Česká poezie od konce 2. svět. v. do současnosti 182	182
20.1 Architektura, malířství, sochařství, hudba	183
20.2 Vývojové mezníky literatury 2. pol. 20. stol.	184
20.2.1 Literatura oficiální, samizdatová a exilová	184
20.3 Reakce poezie na válku: V. Holan • V. Nezval • J. Zahradníček • V. Závada • F. Halas • J. Čapek	184
20.4 Poezie v letech 1945–1948 (Skupina 42, Skupina Ra, Ohnice): J. Kolář • I. Blatný • V. Fišek • J. Kainar • L. Kundera • Z. Havlíček • J. Hříšal	185
20.5 Poezie od února 1948 do pol. 50. let: J. Tauber • M. Pujmanová • P. Kohout	186
20.6 Poezie od pol. 50. let do konce 60. let: M. Kundera • V. Hrabě • L. Novák	187
20.6.1 Květen: M. Florian • M. Červenka • K. Šiktanc • J. Sotola • M. Holub	187
20.6.2 Host do domu: O. Mikulášek • J. Skácel	189
20.7 Poezie v 70.–80. letech, období normalizace	189
20.7.1 Samizdatová a exilová poezie: P. Kabeš • D. Stročil • L. Koval • I. Diviš • I. Wernisch • A. Brousek • J. Gruša • Z. Hejda	189
20.7.2 Oficiální poezie: J. Pilář • I. Skála • K. Sýs • J. Žáček • P. Skarlat	191
20.7.3 Písnové texty: K. Kryl • J. Hutka • P. Dobeš • J. Dědeček • J. Nohavica • V. Třešňák	191
20.7.4 Český underground: I. M. Jirous • E. Bondy • J. Topol • J. H. Krchovský	192
20.7.5 Katolický proud: V. Renč • Z. Rotrekl • J. Kuběna	194
20.7.6 Tzv. generace osamělých bčků: L. Brožek • Z. Bratřovská • M. Huptych • J. Salaquardová • S. Fischerová	194
20.8 Poezie po roce 1989: V. Fischerová • M. Topinka • J. Pižl • P. Kolmačka • P. Borkovec • J. Tysl • B. Správcová • P. Hruška • K. Rudčenkova • R. Fridrich • M. Doležal • R. Malý • B. Trojak • K. Bouška • J. Orlová • J. Řehák	195
21. Česká próza, drama a kritika od konce 2. svět. v. do současnosti 198	198
21.1 Reakce na válku – 1. vlna válečné prózy: J. Drda • J. Fučík • J. Marek • A. Branald • J. Weil • J. Mucha	198
21.2 Próza v 50.–60. letech: A. Zápotocký • F. Kubka • V. Neff • M. V. Kratochvíl • J. Otčenášek • J. Marek • N. Frýd • A. Lustig • L. Fuks • K. Ptáčník • L. Aškenazy • V. Körner • A. Branald • J. Procházka • V. Linhartová	198
21.3 Próza v 70.–80. letech, období normalizace	200
21.3.1 Oficiálně vydávaná próza v období normalizace: B. Hrabal • V. Páral • J. Švejda • P. Prouza • Z. Zapletal • O. Pavel • M. Svandrlík aj.	201
21.3.2 Ineditní a exilová próza: M. Kundera • L. Vaculík • J. Škvorecký • P. Kohout • I. Klíma • J. Trufelka • O. Filip • J. Putík • E. Kantůrková	202
21.4 Próza po roce 1989: J. Novák • J. Kratochvíl • A. Berková • D. Hodrová • M. Ajvaz • M. Viewegh • M. Urban • P. Šabach • L. Procházková • T. Boučková • R. Ludva • P. Hůlová • J. Rudiš	206
21.5 Drama 1945–1989	207
21.5.1 P. Kohout • V. Blažek • V. Havel • M. Uhdé • A. Radok • O. Daněk • J. Topol	207
21.5.2 Divadla malých forem: I. Vyskočil • J. Suchý • J. Šitř	208
21.5.3 Další divadelní scény: Z. Svěrák • L. Smoljak • J. Voňhanský • P. Skoumal	209
21.6 Drama po r. 1989: K. Steigerwald • A. Goldflam • J. A. Pitínský • P. Zelenka • D. Drábek • J. Pokorný • M. Bambušek • I. Klestilová • M. Františák • P. Koleček • L. Lagronová	209
21.7 Vývoj literární kritiky 2. pol. 20. stol.	210
21.7.1 Noviny a časopisy pro literaturu a literární vědu	211
22. Základy literární teorie 214	214
22.1 Literární věda a její disciplíny	214
22.2 Poezie a próza	214
22.2.1 Poezie	217
22.2.2 Próza	217
22.3 Literární druhy a žánry	217
22.3.1 Epika	217
22.3.2 Lyrika	218
22.3.3 Lyrickoepické žánry	220
22.3.4 Drama	220
22.4 Prostředky výstavby literárního díla	221
22.4.1 Jazykové prostředky	221
22.4.2 Tematická (dějová) výstavba	224
22.4.3 Kompoziční (strukturní) výstavba	224
22.5 Literární dílo jako znak	225
Seznam odborné literatury 226	226
Rejstřík 227	227